

Oaspeți și debuturi la ONB sau „Rigoletto” fără fior

(Costin Popa – 7 martie 2019)

Reiau tema invitațiilor și intrărilor în rol pe prima scenă lirică a țării, incitat de un recent spectacol cu „Rigoletto” de Verdi, în care baritonul clujean Balla Sándor a fost personajul titular, iar tânărul tenor Adrian Dumitru a debutat în straiile Ducelui de Mantua. Li s-a alăturat soprana Veronica Anușca, Gilda, o artistă prea puțin prezentă pe afișul Operei Naționale București.

A fost o seară masiv populată de publicul meloman, curios de noutățile oferite și finalizată cu ovații și fluierături (de bine!) la adresa sopranei și baritonului, cu aplauze intense pentru ceilalți. O atmosferă participativă cum deseori se întâlnește în sala de pe Splai, o rază de speranță pentru întreținerea pasiunii pentru un gen de mulți considerat mai puțin atractiv în context modern.

„Rigoletto” beneficiază la București de o producție nu prea veche (Stephen Barlow, 2014), dar complicată scenic, cu decoruri masive și greoaie, manevrate grație unei turnante ultra zgomotoase. Ceva... unsori, rulmenți gresați ar diminua uruiala.

Apoi, cred că asistentul de regie ar trebui să redea reluărilor fiorul premierei, îndeosebi în atitudinile și relaționarea personajelor. Există statisme, indiferențe de comunicare între eroii principali, de exprimare a multiplelor staze emoționale. Am mai scris-o. Întreținerea spectacolelor este un drum obligatoriu în direcția menținerii atractivității și prospețimii producțiilor, odată ce regizorul și-a luat banii și a plecat, lucru firesc.

O Gilda de juvenilă simplitate, visătoare, vulnerabilă, de care te atașezi imagistic necondiționat, a fost Veronica Anușca și a cântat cu glas strălucitor, pătrunzător în sală, prin care a dominat atât sonoritățile orchestrale, câteodată violente, cât și unisonul (Re bemol supra-acut) cu Ducele din finalul duetului sau încheierea celuiilalt duet, „Sì, vendetta”, cu Rigoletto (Mi bemol înalt).

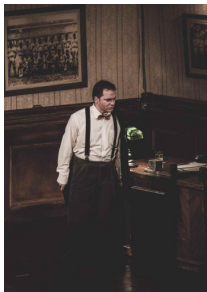
Prima arie a adus admirabile perlaje și staccato-uri, sunete rotunde și pianissime contemplative, în timp ce a doua a venit cu exprimări triste și evocator-melancolice, susținute printr-o frazare elegantă și plină de limpezime. Scena subsecventă cu tatăl ei a confirmat inflexiunile subtile impregnate cu învăluitoare sunete în pianissimo. Poate doar dificila vocaliză extrem-acută a ariei „Caro nome” a fost tratată ușor forțat, discursul melodic al sopranei, în integralitate, curgând însă firesc și rafinat.

Un Rigoletto cu plăcută calitate a glasului în sensul rotunjimilor timbrale a fost oaspetele Balla Sándor, care a probat un studiu intens al expresiilor și intențiilor vocale. Nuanțat și autoritar s-a arătat în monologul „Pari siamo”, cu regretul că obișnuita acută încheietoare a lipsit, artistul preferând lectura ad litteram a partiturii. Ciudat, întrucât în tot ce a urmat, aria „Cortigiani”, finalurile duetului „Sì, vendetta” și al operei, și-a înfățișat potențele acute, chiar dacă Verdi nu le consemnase.

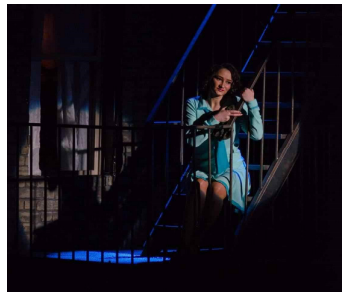
Nuanțele înduioșătoare s-au intensificat în secvențele „Pietà, pietà, signori” din arie sau „Piangi, fanciulla” din duetul ce a urmat. Deși câteodată interiorizat, s-ar fi convenit ca artistul clujean să confere mai multă amploare unor pasaje esențiale ale scriiturii și notez nu numai prima intrare în scenă, ci îndeosebi explozia „Cortigiani, vil razza dannata”. Am rămas cu impresia unor prea mari rețineri.

Pentru orice tenor, debutul în straiile Ducelui de Mantua este o provocare. Adrian Dumitru a primit-o cu nonșalanța tinereții, desigur nelipsindu-i emoția inerentă, care l-a marcat – din fericire – regresiv și acutele - ce abundă în partitură - au sunat strălucitor și penetrant. Este registrul cel mai spectaculos al tenorului, întrucât în rest, opacitățile, voalările de sonoritate se insinuează destul de insistent. Dezvoltarea spre notele înalte se face și cu câștig de substanțialitate.

Adrian Dumitru a frazat frumos (duetul cu Gilda, aria „Parmi veder le lagrime”, dorite – să spun – cu tentă poetică), a cântat energic „Ella mi fu rapita”, recitativ care a suferit totuși prin respirații multiple în finalul „... della mia diletta.” În cabaletta „Possente amor mi chiama”, decis atacată, a pierdut duelul cu corul și, foarte bine, a refuzat Do-ul acut de încheiere, oricum nescris de compozitor. Celebrii „La donna è mobile” și cvartetului, fără a fi foarte expansiv, tenorul le-a rezervat sunete acute (Si natural, Si bemol) bune. Una peste alta, un debut valabil și promițător.

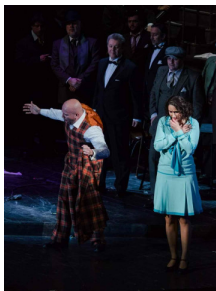
Adrian Dumitru

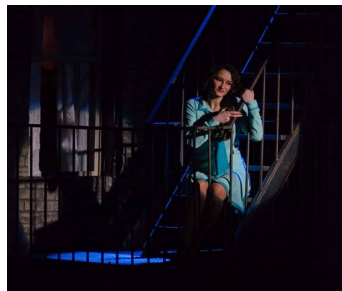
Veronica Anușca

Balla Sandor

Balla Sandor,
Veronica Anușca

Adrian Dumitru,
Veronica Anușca

De la Preludiul cea iradiat întreg tragismulramei, trecând apoi cu dinamism prin prima scenă a actului întâi, bagheta lui Tiberiu Soare a continuat cu tempo-uri bine diversificate dramaturgic, susținute de Orchestra și Corul (dirijor Daniel Jinga) Operei Naționale București.

În distribuție au mai figurat Horia Sandu (Sparafucile cu glas negru, abisal), Sorana Negrea (corectă Maddalena), Andreea Ifimescu (debutantă în Giovanna, măturând repetat aceeași și aceeași cameră... poate trăgea cu urechea la cele ce se petreceau la etaj între Duce și Gilda), Filip Panait (Monterone cu note înalte emise prea puțin pregnant, „în spate”), Daniel Pop (sonor și impetuos Marullo), Daniel Filipescu (Contele Ceprano), Andreea Novac (Contesa Ceprano), Adrian Strezea (Ușierul), Cristina Eremia (Pajul), Andrei Lazăr (Matteo Borsa).

Înainte de a încheia, revin cu un gând despre Adrian Dumitru. Alfredo, Rodolfo, Pinkerton, Ismaele, Don José, Turiddu, Don Carlos, Ducele de Mantua, Manrico (în concert), Riccardo (pregătit), Cavaradossi (previzionat) sunt multe roluri, de facturi vocale diferite, care l-au atras pe junele tenor într-o foarte scurtă perioadă de timp. Le-a studiat, le-a pus în voce, le-a cântat sau le va cânta. Cred că acum urmează perioada decantării, a stabilirii repertoriului care să-i reflecte corespunzător actualul stadiu al vocalității, pentru a evita amestecarea stilurilor, a-și doza judicios eforturile și a-și asigura progresia lină în carieră, fără riscuri. În conjuncție vor urma, desigur, extensii și către alte personaje. Sigur că la fel de important este și gradul de maturizare psihologică, care se câștigă în timp spre a-i permite aprofundarea profilurilor caracterologice pretențioase, complexe.

În privința teatrului bucureștean, aștept ca buna politică a debuturilor și invitării de oaspeți valoroși să continue cu preocupare.

P. S.

Semnalam la finalul unei cronici a premierei din 2018 cu „Otello” de Verdi o gravă omisiune a programului de sală. Absența numelui tenorului Cornel Stăvru (1929-2015) din articolul „Otello pe scena Operei bucureștene”, autoare Alexandra Cherciu. Întrebam, retoric, cum se poate corija omisiunea, fiind vorba de un important interpret al rolului titular...

Am verificat după aproape cinci luni în programul de sală. Nu s-a schimbat nimic. Cazul a devenit chiar scandalos. Dacă se continuă tot așa, ne vom ignora foarte curând istoria liricii.